

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Педагогічний факультет

Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА (ЗАГАЛЬНА, ДОШКІЛЬНА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ)

Ступінь бакалавра

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник: к.пед.н., старший викладач Тесленко Світлана Олегівна

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від "29" серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти _____ (Якименко С.І.)

Програму погоджено з гарантом ОП Дошкільна освіта _____

Анотація (українською мовою)

У процесі вивчення дисципліни Педагогіка (дошкільна , історія дошкільної педагогіки) відбувається підготовка сучасного педагога-професіонала, здатного здійснювати педагогічну діяльність з високим ступенем культуроємності і структурування соціального змісту виховного процесу; зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретичного і методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних оптимальних технологій, моделювання різних форм її організації. Здобувач вищої освіти свідомо оволодіває теоретичними знаннями з проблем виховання і навчання дітей дошкільного віку; усвідомлює засвоєння змісту, організаційних форм і методів виховання і навчання дітей раннього та дошкільного віку з метою різнобічного виховання і формування особистості дитини; набуває вмінь проектувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в дошкільному навчальному закладі; забезпечує диференційований особистісний підхід; формує уміння творчо використовувати у освітньо-виховному процесі закладу дошкільної освіти надбань народної педагогіки, класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей; розвиває самостійності, критичність мислення, творчість; розширює загально педагогічний і загальнокультурний світогляд; вдосконалює навички самостійної роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики; формує позитивну мотивацію до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності. Ключові слова: Дошкільна педагогіка, навчальний процес, дошкільний вік, загально дидактичні принципи, мета виховання, форми, методи, прийоми навчання, педагогічна думка, народна педагогіка, педагоги новатори

Анотація (англійською мовою)

In the process of studying the discipline Pedagogy (preschool, history of preschool pedagogy) is the training of a modern teacher-professional, able to carry out pedagogical activities with a high degree of culture and structuring the social content of the educational process; with knowledge of optimal forms of organization of pedagogical interaction on the principles of humanization and democratization; with a high level of theoretical and methodological understanding of the essence of pedagogical interaction, the use of productive optimal technologies, modeling of various forms of its organization. The applicant of higher education consciously acquires theoretical knowledge on the problems of education and training of preschool children; is aware of the assimilation of the content, organizational forms and methods of education and training of children of early and preschool age for the purpose of various education and formation of the child's personality; acquires the ability to design, organize and implement cognitive, developmental and educational aspects of pedagogical interaction in preschool education; provides a differentiated personal approach; forms the ability to creatively use in the educational process of preschool education the achievements of folk pedagogy, classical and modern pedagogical research, innovative ideas; develops independence, critical thinking, creativity; expands the general pedagogical and general cultural worldview; improves skills of independent work with various sources within the limits of the corresponding subjects; forms a positive motivation to study the course and future professional activities. Ключові слова: Preschool pedagogy, educational process, preschool age, general didactic principles, purpose of education, forms, methods, teaching methods, pedagogical thought, folk pedagogy, innovative teachers

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Педагогіка (загальна, дошкільна та історія педагогіки)**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: підготовка висококваліфікованих фахівців дошкільного профілю, здатних здійснювати всебічний розвиток особистості дитини, використовуючи надбання народної, педагогіки, а також досягнення педагогічної науки і передової практики дошкільної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: Педагогіка дошкільна, Психологія дитяча

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета формування у студентів системи поглядів на історію педагогічної думки і освіти, громадського дошкільного виховання в Україні, в зарубіжних країнах, формування у студентів почуття пошани до педагогічної спадщини свого народу, оволодіння ними методом конкретно-історичного підходу до явищ минулого на різних його етапах.

Завдання курсу: вироблення у студентів об'єктивного підходу до історико-педагогічних явищ; аналізу окремих педагогічних систем; самостійного опрацювання праць педагогів та їх інтерпретацію відповідно до сучасної практики та теорії навчання і виховання.

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПРН-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками

ПРН-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

ПРН-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку¹. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Фахові:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленневою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.

Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку

Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епохи Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва

Гуманізм епохи Відродження. Характер педагогічних ідей гуманізму. Педагогі-гуманісти (Франсуа Рабле, Вігторіно-да-Фельтре, Мішель Монтень, Еразм Роттердамський). Педагогіка і школа епохи Реформації. Виділення педагогіки в самостійну галузь знань. Педагогічна концепція Яна-Амоса Коменського. Ідея загального навчання. “Велика дидактика”

Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці XIX- на початку XX ст. Педагогічна діяльність та ідеї С. Русової

Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки Педагогічна система К.Д. Ушинського. Теоретичні засади дошкільної педагогіки у спадщині К. Ушинського. Погляди К. Ушинського на особливості розвитку дітей дошкільного віку. К. Ушинський про провідні чинники виховання і навчання дитини-дошкільника

Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині XX на початку XXI ст. Педагогічна система В.О. Сухомлинського.

Життєвий шлях та педагогічна діяльність В. Сухомлинського. Гуманістичні ідеї в педагогічній спадщині В. Сухомлинського. В. Сухомлинський про виховання дітей дошкільного віку. Ідеї становлення вчителя-вихователя

3. Рекомендована література

Базова

1. Діяльність Софії Русової щодо створення системи дошкільного виховання в Україні у 1917–1919 рр. ІГ Улюкаєва - Вісник Чернігівського національного педагогічного. С. 60-64, 2016
2. Зайченко І.В. Історія педагогіки: у двох книгах/І.В.Зайченко. –К.: Видавничий дім Слово, 2010. – Кн.ІІ: Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. – 2010. – 1032с.
3. Становлення та розвиток суспільного дошкільного виховання в Україні XX–початок XXI століття [Електронний ресурс] І Улюкаєва - Режим доступу: <http://www.gnpri.edu.ua/file>, 2015;
4. Стельмахович М. Вибрані педагогічні твори //У двох томах. – Том 2. Українська етнопедагогіка/Упоряд. Л. Калуська, В. Ковтун. М. Ходак/За заг. ред. Л. Калуської. – Івано-Франківськ-Коломия. – Видавничо-поліграфічне товариство «Вік». – 2012. – 462 с.
5. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки: підручник / І.Г.Улюкаєва. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. – 424 с.

Допоміжна

1. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Г. Історія української школи і педагогіки. - Київ, 2003.

4. Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно

Студенту виставляється дуже добре,

Студенту виставляється добре,

Студенту виставляється достатньо,

Студенту виставляється задовільно,

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

5. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

1. Опитування;
2. Тестування;
3. Контрольна робота;
4. Іспит.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет ПЕДАГОГІЧНИ
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор _____ А.В. Овчаренко

31 серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА (ЗАГАЛЬНА, ДОШКІЛЬНА ТА ІСТОРІЯ
ПЕДАГОГІКИ)

Ступінь бакалавр

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

2022– 2023 навчальний рік

Розробник: к.пед.н., старший викладач Тесленко Світлана Олегівна

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти _____ (Якименко С.І.)

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) Дошкільна освіта _____

Анотація (українською мовою)

У процесі вивчення дисципліни Педагогіка (дошкільна , історія дошкільної педагогіки) відбувається підготовка сучасного педагога-професіонала, здатного здійснювати педагогічну діяльність з високим ступенем культуроємності і структурування соціального змісту виховного процесу; зі знанням оптимальних форм організації педагогічної взаємодії за принципами гуманізації і демократизації; з високим рівнем теоретичного і методичного осмислення суті педагогічної взаємодії, використання продуктивних оптимальних технологій, моделювання різних форм її організації. Здобувач вищої освіти свідомо оволодіває теоретичними знаннями з проблем виховання і навчання дітей дошкільного віку; усвідомлює засвоєння змісту, організаційних форм і методів виховання і навчання дітей раннього та дошкільного віку з метою різнобічного виховання і формування особистості дитини; набуває вмінь проектувати, організовувати і реалізовувати пізнавальні, розвивальні і виховні аспекти педагогічної взаємодії в дошкільному навчальному закладі; забезпечує диференційований особистісний підхід; формує уміння творчо використовувати у освітньо-виховному процесі закладу дошкільної освіти надбань народної педагогіки, класичних і сучасних педагогічних досліджень, новаторських ідей; розвиває самостійності, критичність мислення, творчість; розширює загально педагогічний і загальнокультурний світогляд; вдосконалює навички самостійної роботи з різними джерелами в рамках відповідної тематики; формує позитивну мотивацію до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності. Ключові слова: Дошкільна педагогіка, навчальний процес, дошкільний вік, загально дидактичні принципи, мета виховання, форми, методи, прийоми навчання, педагогічна думка, народна педагогіка, педагоги новатори

Анотація (англійською мовою)

In the process of studying the discipline Pedagogy (preschool, history of preschool pedagogy) is the training of a modern teacher-professional, able to carry out pedagogical activities with a high degree of culture and structuring the social content of the educational process; with knowledge of optimal forms of organization of pedagogical interaction on the principles of humanization and democratization; with a high level of theoretical and methodological understanding of the essence of pedagogical interaction, the use of productive optimal technologies, modeling of various forms of its organization. The applicant of higher education consciously acquires theoretical knowledge on the problems of education and training of preschool children; is aware of the assimilation of the content, organizational forms and methods of education and training of children of early and preschool age for the purpose of various education and formation of the child's personality; acquires the ability to design, organize and implement cognitive, developmental and educational aspects of pedagogical interaction in preschool education; provides a differentiated personal approach; forms the ability to creatively use in the educational process of preschool education the achievements of folk pedagogy, classical and modern

pedagogical research, innovative ideas; develops independence, critical thinking, creativity; expands the general pedagogical and general cultural worldview; improves skills of independent work with various sources within the limits of the corresponding subjects; forms a positive motivation to study the course and future professional activities. Ключові слова: Preschool pedagogy, educational process, preschool age, general didactic principles, purpose of education, forms, methods, teaching methods, pedagogical thought, folk pedagogy, innovative teachers

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 60		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		10 год.	
Практичні, семінарські			
14 год.			
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
36 год.			
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 24 год. – аудиторні заняття, 36 год. – самостійна робота (40%/60%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 60		3-й	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: бакалавр	Лекції	
		6 год.	
Практичні, семінарські			
4 год.			
Самостійна робота			
50 год.			
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 10 год. – аудиторні заняття, 50 год. – самостійна робота (17%/83%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: формування у студентів системи поглядів на історію педагогічної думки і освіти, громадського дошкільного виховання в Україні, в зарубіжних країнах, формування у студентів почуття пошани до педагогічної спадщини свого народу, оволодіння ними методом конкретно-історичного підходу до явищ минулого на різних його етапах.

Завдання курсу: вироблення у студентів об'єктивного підходу до історико-педагогічних явищ; аналізу окремих педагогічних систем; самостійного опрацювання праць педагогів та їх інтерпретацію відповідно до сучасної практики та теорії навчання і виховання.

Передумови для вивчення дисципліни:

Навчальна дисципліна складається з 2-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПРН-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами

ПРН-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єкту взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками

ПРН-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

ПРН-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку¹. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Фахові:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.

Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку

Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епохи Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва

Гуманізм епохи Відродження. Характер педагогічних ідей гуманізму. Педагогі-гуманісти (Франсуа Рабле, Вітторіно-да-Фельтре, Мішель Монтень, Еразм Роттердамський). Педагогіка і школа епохи Реформації. Виділення педагогіки в самостійну галузь знань. Педагогічна концепція Яна-Амоса Коменського. Ідея загального навчання. "Велика дидактика"

Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці XIX- на початку XX ст. Педагогічна діяльність та ідеї С. Русової

Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки Педагогічна система К.Д. Ушинського. Теоретичні засади дошкільної педагогіки у спадщині К. Ушинського. Погляди К. Ушинського на особливості розвитку дітей дошкільного віку. К. Ушинський про провідні чинники виховання і навчання дитини-дошкільника

Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині XX на початку XXI ст. Педагогічна система В.О. Сухомлинського.

Життєвий шлях та педагогічна діяльність В. Сухомлинського. Гуманістичні ідеї в педагогічній спадщині В. Сухомлинського. В. Сухомлинський про виховання дітей дошкільного віку. Ідеї становлення вчителя-вихователя

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь о-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>						
Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	10	2	2			6
Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	10	2	2			6
Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання	10	2	4			4

епoxy Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва						
Усього:	30	6	8			16
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні</i>						
Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці ХІХ- на початку ХХ ст.	12	2	2			8
Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки	10		2			8
Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині ХХ на початку ХХІ ст.	8	2	2			4
Усього:	30	4	6			20

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усь о-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1.Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>						
Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоxy середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	10					10
Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	10		2			8
Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епоxy Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	10	2				8
Усього:	30	2	2			26
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні</i>						
Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці ХІХ- на початку ХХ ст.	12	2				10
Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-	10		2			8

30 роки						
Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині XX на початку XXI ст.	8	2				6
Усього:	30	4	2			24

**4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>		
1.	Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	2
2.	Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	2
	Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епоху Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	2
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні</i>		
3.	Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці XIX- на початку XX ст.	2
4.	Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині XX на початку XXI ст.	2
Усього:		10

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>		
1.	Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епоху Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	2
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні.</i>		
2.	Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці XIX- на початку XX ст.	2
3	Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині XX на початку XXI ст.	2
Усього:		6

**5. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№	Назва теми	Кіль-
---	------------	-------

п/п		кількість год.
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>		
1.	Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	2
2.	Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	2
3	Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епохи Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	4
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні</i>		
3.	Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці ХІХ- на початку ХХ ст.	2
4.	Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки	2
	Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині ХХ на початку ХХІ ст.	2
Всього:		14

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки.</i>		
1.	Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	2
<i>Кредит 2 Історія дошкільної думки в Україні</i>		
2.	Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки	2
Всього:		4

6. Лабораторні заняття (не передбачено)

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Історія західно-європейської дошкільної педагогіки</i>		
1.	Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епоху середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	6
2.	Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких	6

	просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	
	Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епохи Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	4
<i>Кредит 2</i> Історія дошкільної думки в Україні		
3.	Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці ХІХ- на початку ХХ ст.	8
4.	Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки	8
	Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині ХХ на початку ХХІ ст.	4
Всього:		36

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1</i> Історія західно-європейської дошкільної педагогіки		
1.	Тема 1. Предмет і завдання історії педагогіки. Виховання у первісному, рабовласницькому суспільстві та епохи середньовіччя. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	10
2.	Тема 2. Педагогічні погляди англійських і французьких просвітителів на виховання дітей дошкільного віку	8
	Тема 3. Розвиток ідей дошкільного виховання епохи Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва	8
<i>Кредит 2</i> Історія дошкільної думки в Україні		
3.	Тема 4. Педагогічна думка, освіта . становлення суспільного дошкільного виховання на теренах України в кінці ХІХ- на початку ХХ ст.	10
4.	Тема 5. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у 20-30 роки	8
	Тема 6. Освіта, суспільне дошкільне виховання, педагогічна наука в Україні у другій половині ХХ на початку ХХІ ст.	6
Всього:		50

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано

C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно

Студенту виставляється дуже добре,

Студенту виставляється добре,

Студенту виставляється достатньо,

Студенту виставляється задовільно,

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота						КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	100/200
20	40	40	20	10	10		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

5. Опитування;
6. Тестування;
7. Контрольна робота;
8. Іспит.

10. Методи навчання

1. Лекційна форма.
2. Групова дискусія.
3. Евристична бесіда.
4. Мозковий штурм.
5. Дебати.
6. Ділова гра.
7. Круглий стіл.
8. Контрольна робота.
9. Екзамен.

11. Рекомендована література

Базова

6. Діяльність Софії Русової щодо створення системи дошкільного виховання в Україні у 1917–1919 рр. ІГ Улюкаєва - Вісник Чернігівського національного педагогічного. С. 60-64, 2016
7. Зайченко І.В. Історія педагогіки: у двох книгах/І.В.Зайченко. –К.: Видавничий дім Слово, 2010. – Кн.ІІ: Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. – 2010. – 1032с.
8. Становлення та розвиток суспільного дошкільного виховання в Україні ХХ–початок ХХІ століття [Електронний ресурс] І Улюкаєва - Режим доступу: <http://www.gnpu.edu.ua/file>, 2015;
9. Стельмахович М. Вибрані педагогічні твори //У двох томах. – Том 2. Українська етнопедагогіка/Упоряд. Л. Калуська, В. Ковтун. М. Ходак/За заг. ред. Л. Калуської. – Івано-Франківськ-Коломия. – Видавничо-поліграфічне товариство «Вік». – 2012. – 462 с.
10. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки: підручник / І.Г.Улюкаєва. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. – 424 с.

Допоміжна

2. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Г. Історія української школи і педагогіки. - Київ, 2003.
3. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки / Упор, та автори вступних нарисів З.Н.Борисова, В.У. Кузьменко. - К., 2004.

12. Інформаційні ресурси

<http://ukrdeti.com/category/monografii-stati-prof-k-krutij/>